

RELATIVNA REČENICA - GRAMATIČKE NEDOUVICE

Snježana Kordić

Filozofski fakultet, Zagreb

I. Tip zavisne rečenice koji se naziva *relativna* ili *odnosna rečenica* (RR) veoma se često koristi u našem jeziku. Ako nije čak i najfrekventniji tip zavisne rečenice, onda svakako spada po učestalosti javljanja među najfrekventnije zavisne rečenice. Ta učestalost javljanja RR-e u našem jeziku, veća nego u nekim drugim jezicima npr. ruskom ili engleskom, uzrokovana je time što se manje koriste ili se nikako ne koriste neke od konstrukcija koje su funkcionalno ekvivalentne RR-i i koje u drugim jezicima preuzimaju dio funkcionalnog opsega RR-e, takve konstrukcije su npr. particip, gerund, infinitiv.

Zbog frekventnosti RR-e nije nelogično očekivati da je taj tip rečenice češće bio predmet lingvističkih opisa i da je stoga u gramatikama hrvatskoga jezika jasno definiran i jasno postavljen u odnos prema drugim tipovima zavisnih rečenica. Međutim, naše najnovije gramatike, *Priručna gramatika hrvatskoga jezika* (1979,²1990), namijenjena široj publici, te gramatika u okviru koje je *Sintaksu hrvatskoga književnog jezika* priredio Katičić (1986,²1991), pokazuju da nije tako. RR je u tim gramatikama predstavljena na način koji otežava razumijevanje problematike RR-e i domaćim studentima, a stranim studentima pogotovo pravi poteškoće jer se nalaze u situaciji da moraju koristiti RR-u i na mjestima gdje su navikli koristiti druge konstrukcije, pa ih odgovori u gramatikama na pitanje što se sve smatra RR-om mogu još dodatno dovesti u zabunu.

I sama podjela zavisnih rečenica u tim gramatikama biva nejasnom uslijed nedovoljno razjašnjenog položaja RR-e prema drugim zavisnim rečenicama. Tako su npr. u *Priručnoj gramatici* (1979:387-420) postavljena dva kriterija za podjelu svih zavisnih rečenica: (i) »po značenju uvrštavanja«, odnosno (²1990:334-365) »po smislu i formi uvrštavanja«, (ii) »po mjestu zavisne rečenice u ustrojstvu glavne«. Ne samo da nije objašnjeno što se misli pod »značenjem/smislom uvrštavanja« nego je taj kriterij poslužio kao kriterij na osnovi kojeg je izdvojen samo jedan tip zavisne rečenice, RR, a njoj nasuprot nije naveden niti jedan drugi tip zavisne rečenice. Budući da se za svaki kriterij za podjelu podrazumijeva da će pomoću njega biti izdvojena najmanje dva različita tipa, ovaj kriterij je nefunkcionalan jer izdvaja samo jedan tip zavisne rečenice, koji se nema naspram čega odrediti. Ostaje nepoznato kakve su sve one zavisne rečenice koje nisu RR-e. Drugi kriterij također ne uspijeva učiniti jasnim mjesto RR-e među drugim zavisnim rečenicama. Primjenom drugog kriterija, »po mjestu zavisne rečenice u ustrojstvu glavne«, dobiveno je više različitih tipova zavisnih rečenica, ali se istovremeno za gotovo sve njih navodi da se ubrajaju u RR-e.

Jednako su u RR-e ubrojene *predikatne, subjektne, objektne, atributne, adverbne načinske, adverbne vremenske, adverbne mjesne, ali i adverbne dopusne i adverbne pogodbene* rečenice. Nije pružen odgovor na pitanje što je zajedničko svim tim rečenicama po čemu bi ih trebalo smatrati RR-ama.

Istovjetni kriteriji za podjelu zavisnih rečenica korišteni su i u Katičićevoj *Sintaksi* (²1991:175,179). Rezultat primjene tih kriterija različit je od rezultata u *Priručnoj gramatici* utoliko što je na osnovi prvog kriterija (u *Priručnoj* »po značenju/smislu uvrštavanja«, a u Katičića »po sadržaju uvrštavanja«) dobivena *relativna, mjesna, načinska, vremenska, uzročna, namjerna, posljedična, pogodbeno, dopusna, izrična, upitna i poticajna* zavisna rečenica. Međutim, mjesto RR-e među ovim zavisnim rečenicama ipak ostaje nejasno. Tako se npr. u Katičićevoj *Sintaksi* navodi¹ da su mjesne rečenice (npr. s konektorom *gdje*) i vremenske rečenice (npr. s konektorom *kada*) »jednakovrijedne« relativnim rečenicama, da su izrične rečenice i relativne rečenice »istoznačne«, da su uzročne rečenice i relativne rečenice »sličnoznačne«, ali da im je »značenje osjetno različito«. Iskrsava stoga pitanje - na osnovi čega onda razlikovati RR-u od mjesne, vremenske, izrične, uzorčne rečenice, ili pitanje - zašto je ipak RR razdvojena od mjesne, vremenske, izrične, uzročne rečenice, ili pitanje - zašto i načinska rečenica nije postavljena u isti odnos prema RR-i kao i mjesna i vremenska rečenica. Da RR nije dosljedno razlikovana od npr. izrične ili uzročne rečenice potvrđuju i primjeri ubrojani u RR-e: »i nije mu se učinilo neobično što se taj čas sjetio križara (...); (...) ne mareći, što će se zatim skupa s njime srušiti u prah; dobro je, bako, što si mi dala ovu pregaču; to što su se svi smijali nije me smetalo; unatoč tome što je mnogo radio (...)².

II. Kad se ima u vidu da ovakve nedoumice u podjelama zavisnih rečenica nalazimo u *Priručnoj gramatici* (²1990) te u Katičićevoj *Sintaksi* (²1991), koji predstavljaju dvije naše najnovije gramatike, onda je očito da problem određenja RR-e prema drugim zavisnim rečenicama još nije razriješen. Iako ovakve nedoumice nije lako izbjeći, moglo bi ih se pokušati smanjiti usmjeravanjem pažnje na svojstva RR-e koja se ponavljaju u najvećem broju RR-a i koja taj tip rečenice izdvajaju od drugih zavisnih rečenica. Na osnovi tih svojstava moguće je definirati *tipičnu RR-u*. Razlikovanjem tipične i netipične RR-e koristimo se spoznajama *tipološkog pristupa* pručavanju jezičnih pojava.³ Za taj pristup je karakteristično da se na osnovi svojstava koja se ponavljaju kod većeg broja promatranih jedinica definira *prototip*, tj. *tipični predstavnik*. Tipični predstavnik nalazi se na sredini skale, a prema njenom jednom i drugom kraju nastavljaju se sve netipičniji predstavnici, koji se ipak uvrštavaju u istu kategoriju jer se

¹ Nav. dj.: 208, 220, 336.

² Nav. dj.: 336, 359, 196, 195, 197. Za takve rečenice Grickat (1975:78-80) kaže da su u »punktualnom« dodiru sa zamjenicom *to*, dok su RR-e u »linearnom« odnosu sa zamjenicom *to*. Što se u prvom tipu rečenica, prema Grickat *eksplikativnom*, pojavljuje kao veznik, povezan sa zamjenicom *to* na isti način kao i veznik *da*.

³ Zadnjih desetljeća u svijetu je napisano nekoliko tipoloških studija o RR-ama u indoevropskim jezicima. O tipologiji RR-a u indoevropskim jezicima v. Kurzová (1981); o tipologiji RR-a, osim u indoevropskim jezicima, opširnije i u neindoevropskim jezicima v. Lehmann (1984); o RR-ama u germanskim i romanskim jezicima, prvenstveno transformacijski i generativno, ali zbog širine teme i tipološki, v. Smits (1990). I radovi o RR-ama, pretežno u indoevropskim jezicima, u zborniku koji su uredili Peranteau i dr. (1972) mogu poslužiti za tipološku sistematizaciju.

kategorije shvaćaju kao kontinuiteti sa svojim fokalnim predstavnicima. Netipične RR-e međusobno se razlikuju u tome koliko odstupaju od svojstava tipične RR-e, pa se uz opis netipičnih RR-a postavlja pitanje procjene: u kojoj mjeri je odstupanje od tipičnih svojstava RR-e prihvatljivo a da se rečenica još uvijek smatra relativnom. Opisivanjem i tipične i netipične RR-e, ukazivanjem na razlike među njima olakšalo bi se procjenjivanje relativne odnosno nerelativne prirode pojedinih tipova rečenica.

Najčešće se određivanje tipa zavisne rečenice vrši na osnovi dvaju kriterija: (i) *formalnog*, koji se temelji na *konektorima*,⁴ (ii) *funkcionalnog*, koji se temelji na sintaktičkoj funkciji zavisne rečenice.⁵ Primjenom ovih dvaju kriterija na opis korpusa koji je obuhvatio oko 3000 RR-a iz svih funkcionalnih stilova pisanoga jezika (novinski, administrativno-pravni, znanstveni i književni stil), kao i govoreni jezik, dobila sam rezultat koji potvrđuje da je ovim kriterijima moguće odrediti tipičnu RR-u.

(i) Prema formalnom kriteriju RR je zavisna rečenica jer se povezuje s drugom rečenicom konektorom koji uspostavlja hipotaktički odnos. Za razliku od konektora ostalih tipova zavisnih rečenica, konektor RR-e u najvećem je broju slučajeva zamjenica. Konkretno, korpus pokazuje da je prosječno u svim funkcionalnim stilovima pisanoga jezika zamjeničkim konektorom (*koji, što_S, što_{S*}, tko, čiji, kakav, koliki*) uvedeno 71% RR-a, dok je priložnim konektorom (*kad, gdje, kako, koliko, kuda, odakle, dok, kamo, otkuda, čim*) uvedeno 18% RR-a, a vezničkim konektorom (*što_n, kao što*) 11% RR-a. U govorenom jeziku je postotak zastupljenosti zamjeničkog konektora još i veći: 83%. Stoga se *zamjenički konektor* može smatrati tipičnim konektorom RR-e. Usput da spomenem, vidljiva je razlika između pojedinih funkcionalnih stilova u postotku zastupljenosti najčešćeg, dakle tipičnog, zamjeničkog konektora. Najniži je postotak zamjeničkog konektora u književnom stilu (64% : 16% : 20%), a to je u skladu sa svojstvom književnog stila da najviše od svih funkcionalnih stilova izbjegava ponavljanja i teži raznovrsnosti izraza. Postotak zamjeničkog konektora raste preko administrativno-pravnog (67% : 21% : 12%), pa znanstvenog stila (74% : 17% : 9%) i najviši je u novinskom stilu (78% : 18% : 4%), koji je najbliži govorenom jeziku. U obrnuto proporcionalnom odnosu sa zamjeničkim konektorima jesu veznički konektori u svakom od stilova.

Upravo priroda zamjenice kao konektora daje posebnost RR-i jer omogućava da RR ima svojstva kakva ne nalazimo u drugim tipovima zavisnih rečenica (osim u objektivnim rečenicama uvedenim istim zamjenicama), npr. svojstvo da

⁴ Termin *konektor* pokriva svaku jezičnu jedinicu koja vrši vezničku funkciju.

⁵ Oba kriterija primjenjuju u gramatikama npr. Strohal, *Gramatika današnjeg hrvatskoga književnoga jezika*, Zagreb, 1928; Florschütz, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika za srednje i slične škole*, Zagreb, ⁴1940; Brabec & Hraste & Živković, *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*, Zagreb, ⁴1961; Lalević, *Priručnik za nastavu sintakse srpskohrvatskoga jezika*, Beograd ²1967; Mrazović & Vukadinović, *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Novi Sad, 1990. O prednostima i nedostacima obaju kriterija v. u Vinogradov, »Osnovnye voprosy sintaksisa predloženiya (Na materiale ruskogo jazyka)«, u *Issledovanija po ruskoj grammatike, Izbrannye trudy*, Moskava, 1975, 254-294; Pranjković, »Zavisne rečenice u hrvatskom ili srpskom jeziku - klasifikacijske neodumice«, *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 15 (1986), 57-65. Među navedene kriterije uključuje se i semantički kriterij, v. Pranjković, »Složene strukture u nekim od novijih sintaktičkih istraživanja«, *Jezik*, god. 37, 4 (1990), 97-103.

konektor ujedno vrši i sintaktičku funkciju u zavisnoj rečenici.⁶ Zbog ove osobine konektora RR-e, oni se gotovo uvijek izdvajaju u poseban razred: tako npr. Florschütz (⁴1940:148-149) razlikuje *relativne (odnosne) zamjenice* i *priloge*, upitne zamjenice, zavisne veznike; Grickat (1975:66) razlikuje *odnosna sredstva (zamjenice i priloge)* i *veznička sredstva*; Pranjković (1986:57) razlikuje veznike, intonativna sredstva, *vezničke riječi (zavisno-upitne i odnosne)*; Stanojčić & Popović & Micić (1989:288) razlikuju zavisne veznike i *vezničke spojeve*, riječce s funkcijom *veznika, odnosne* i upitne *zamjenice i priloge*.⁷ Kod svakog od navedenih autora vidimo da se već u osnovnoj, najopćijoj podjeli konektora konektori RR-a zasebno izdvajaju.

Možemo zaključiti da formalni kriterij, time što razlikuje povezivanje veznicima od povezivanja pomoću relativnih (odnosnih) riječi (zamjenica i priloga), ističe posebno mjesto RR-e u sistemu zavisnih rečenica, te da je tipična RR uvedena zamjeničkim konektorom.

(ii) Prema funkcionalnom kriteriju RR je u najvećem broju slučajeva atributna rečenica. Podaci iz korpusa pokazuju da RR u 82% primjera ima sintaktičku funkciju atributa. Taj postotak je i veći ako atributima smatramo i RR-e s »privednim« *formalnim antecedentom*,⁸ koje čine dodatnih 11% RR-a. Samo u 7% primjera RR se pojavljuje bez antecedenta, *slobodna*, i tada sasvim sigurno nema funkciju atributa.

Iz ovoga proizlazi zaključak da je tipična RR *atributna*. Za razliku od ostalih tipova zavisnih rečenica, atributne zavisne rečenice nisu dopune ili dodaci glagolu nadređene rečenice, već su razvijeni atribut uz neglagolsku riječ nadređene rečenice, pa funkcionalni kriterij, time što razlikuje rečenice zavisne od glagola i rečenične zavisne od neglagolskih riječi, ističe posebno mjesto RR-e u sistemu zavisnih rečenica.

III. Svojstva tipične RR-e proizišla iz primjene formalnog i funkcionalnog kriterija jesu: (i) RR je uvedena zamjeničkim konektorom, (ii) RR je zavisna atributna rečenica. Tim svojstvima potrebno je u definiciji RR-e dati naglašeno mjesto jer učestalost RR-a s upravo ovim svojstvima pruža opravdanje za postavljanje navedenih svojstava u prvi plan, a drugim svojstvima, kakva su npr. da RR-u uvodi i priložni konektor i veznički konektor, te da RR vrši i funkciju supstantiva, dati u definiciji RR-e ono mjesto koje s obzirom na svoju manju zastupljenost zaslužuju, ali ih i dodatno pažljivije razraditi kako bi se izbjegle tvrdnje poput onih koje sada nalazimo u gramatikama, npr. za veznički konektor *što_n* u *Priručnoj gramatici* (1979:118): »imenička zamjenica /!/ *što* može se upotrijebiti umjesto nominativa pridjevne zamjenice *koji* za sva tri roda (...) u

⁶ Silić (1984:141) kaže da su RR-e *sui generis* jer u njima konektor i vezuje i zamjenjuje, a to se ne može reći za konektore u ostalim zavisnim rečenicama; Maček (1986:5) navodi da relativna zamjenica ima ulogu i veznika i strukturalnog elementa RR-e; Kovačević (1988:46) ističe da je relativna zamjenica ujedno i veznik i član RR-e; Mrazović & Vukadinović (1990:500) govore da je relativna zamjenica ne samo veznik već i sintaktički dio RR-e.

⁷ O priložnim konektorima RR-a v. u Kordić (1992a:57-71, 255, 261-262, 274-304, 312).

⁸ RR-e s formalnim antecedentom jesu one ispred kojih se na mjestu antecedenta nalazi samo nelična zamjenica koja ne donosi nikakav leksički sadržaj već ima ulogu da na morfološkom planu iskaže sintaktičku funkciju RR-e, odnosno NS-e koju konstituira zajedno s RR-om.

akuzativu se tako upotrijebljenoj zamjenici dodaje enklitički oblik lične zamjenice«. Ovdje je navedeno da se imeničkoj zamjenici dodaje u istoj rečenici lična zamjenica s jednakom referencijom, što je u kontradikciji s činjenicom da u našem jeziku nikad ne dolaze zajedno u istoj rečenici imenička i lična zamjenica s jednakom referencijom. Niti ovdje to nije bio slučaj jer se *što* ne ponaša kao imenička zamjenica, već kao veznik. Ili tvrdnja za zamjenički konektor *što*_s u Gramatici Mrazović & Vukadinović (1990:649): »Odnosni konektor *što* ostaje, međutim, nepromenjen /!/ , a najčešće upućuje na neodredene zamenice. *To je sve što još želim. Kupila bih nešto što vredi. Nije to ništa što bi vredelo videti.*« I sami primjeri koji su navedeni kao dokaz nesklonjivosti konektora *što* pokazuju da autorice nisu u pravu kad tvrde da je konektor *što* u tim primjerima nesklonjiv jer čim mu u istim primjerima promijenimo sintaktičku funkciju, on mijenja i svoj oblik: *To je sve što još želim / čemu još težim. Kupila bih nešto što vredi / čega nema. Nije to ništa što bi vredelo videti / o čemu bi vrijedilo govoriti.*

I svojstvo RR-e da je atributna i svojstvo RR-e da je uvedena zamjenicom podjednako je važno za uspostavljanje neke rečenice kao tipične RR-e. Ali, zbog specifičnosti zamjenice u ulozi najučestalijeg konektora RR-e neki lingvisti, npr. Mihailović (1973:159), Touratiers u Lehman (1984:47), uzimaju samo pojam *relativne zamjenice* kao osnovni, polazni pojam za definiranje RR-e. No, oslanjanju samo na pojam relativne zamjenice pri definiranju RR-e može se zamjeriti sljedeće: kako da pojam relativne zamjenice posluži kao osnovni pojam za definiranje RR-e kad se već i sama relativna zamjenica definira kao zamjenica koja uvodi RR-u? Ako i RR-u definiramo kao zavisnu rečenicu koja sadrži relativnu zamjenicu, dobijamo *circulus vitiosus*, kružnu definiciju. Osim toga, relativna zamjenica nije svojom formom poseban tip zamjenice,⁹ već je u većini jezika homonimna s drugim tipom zamjenice, najčešće s upitnom ili s pokaznom zamjenicom, koja je neovisno o relativnoj funkciji, koju je naknadno preuzela, već postojala u jeziku, vršeći neku drugu funkciju, upitnu ili pokaznu. Stoga je zajednički oblik zamjenice potencijalno i relativan i nerelativan, a ostvaruje se kao relativan ukoliko predikat zavisne rečenice u kojoj se zamjenica javlja služi za modificiranje imeničke riječi u drugoj rečenici. Budući da je ovakva služba predikata osnovno svojstvo RR-e, koje ju čini atributnom rečenicom, proizlazi da je zamjenicu moguće definirati kao relativnu samo ako je prisutno i ovo drugo svojstvo zavisne rečenice. To govori u prilog Lehmannovoj tvrdnji (1984:47-48) da se uzimanjem pojma relativne zamjenice kao osnovnog za definiranje RR-e izokreće hijerarhija pojmova. Da bi se pojam relativne zamjenice mogao uzeti kao osnovni, trebao bi se moći definirati nezavisno od pojma RR-e. Tek nakon što bi bio tako definiran, mogao bi poslužiti kao osnovni pojam za definiranje RR-e. Međutim, pojam relativne zamjenice nije moguće definirati nezavisno od RR-e jer on već pretpostavlja pojam RR-e.

Obostrano se uvjetujući, atributna funkcija i određeni tip konektora (zamjenica) čine neku rečenicu tipičnom RR-om. Stoga je neophodno istaknuti ta svojstva u definiciji tipične RR-e. Njihovim isticanjem, kao i ukazivanjem na razlike između tipične i netipične RR-e, olakšalo bi se procjenjivanje relativne odnosno nerelativne prirode pojedinih tipova zavisnih rečenica.

⁹ Izuzetak je manji broj jezika, npr. u bugarskom jeziku je relativna zamjenica spoj upitne zamjenice i određenog člana, koji se kao morfem nadovezuje na upitnu zamjenicu i tako markira RR-u u odnosu na indirektno pitanje; isti je primjer u francuskom, a slično je i u talijanskom, grčkom i albanskom, u kojima je određeni član proklitika.

Literatura

- Auwers, Johan van der & Kučanda, Dubravko (1985), »Pronoun or conjunction - the Serbo-Croatian invariant relativizer 'što'«, *Linguistics*, 23, 917-962.
- Browne, Wayles (1986), *Relative Clauses in Serbo-Croatian in Comparison with English*, New Studies 4, YSCECP, Zagreb.
- Dmitriev, Petr Andreevič (1970), »Evoljucija sredstv' podčinenija prisubstantivno-otnositel'nyh pridatočnyh v serbohrvatskom jazyke«, *Zbornik za filologiju i lingvistiku*, XIII/1, 119-133.
- Gallis, Arne (1956), *The Syntax of Relative Clauses in Serbo-Croatian, Viewed on a Historical Basis*, Oslo.
- Grickat, Irena (1975) *Studije iz istorije srpskohrvatskog jezika*, Beograd.
- Katičić, Radoslav (²1991), *Sintaksa hrvatskoga književnoga jezika, Nacrt za gramatiku*, Zagreb.
- Kordić, Snježana (1992), »Determinator - vrsta riječi ili funkcionalni razred?«, *Suvremena lingvistika*, 33, 35-40.
- Kordić, Snježana (1992a, rukopis), *Relativna rečenica*, magistarska radnja na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.
- Kovačević, Miloš (1988) »O složenoj rečenici s uzročnom relativnom klauzom«, *Južnoslovenski filolog*, XLIV, 45-57.
- Kurzová, Helena (1981), *Der Relativsatz in den indoeuropäischen Sprachen*, Hamburg.
- Lehmann, Christian (1984), *Der Relativsatz: Typologie seiner Strukturen; Theorie seiner Funktionen; Compendium seiner Grammatik*, Tübingen.
- Maček, Dora (1986), *Relativization in English and Serbo-Croatian*, New Studies 3, YSCECP, Zagreb.
- Melvinger, Jasna (1987), »Kolokvijalne relativne rečenice u Vukovu prijevodu Novog zavjeta«, *Revija*, 8-9, 658-666.
- Mihailović, Ljiljana (1973), »Relativne klauze i njihova uloga u ostvarivanju hipotaktičkih odnosa u rečenici«, *Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Nišu*, 1, 159-176.
- Mrazović, Pavica & Vukadinović, Zora (1990), *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Novi Sad.
- Peranteau, Paul M. & Levi, Judith N. & Phares, Gloria C. (ur.) (1972), *The Chicago Which Hunt, Papers from the Relative Clause Festival*, Chicago.
- Pranjaković, Ivo (1986), »'Koji' i 'što'«, *Jezik*, 34/1, 10-17.
- Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*, grupa autora (1979, ²1990), Zagreb.
- Rudin, Catherine (1986), *Aspects of Bulgarian Syntax: Complementizers and WH Constructions*, Columbus.
- Silić, Josip (1984), *Od rečenice do teksta*, Zagreb.
- Smits, Reinier J. C. (1990), *The Relative and Cleft Constructions of the Germanic and Romance Languages*, Dordrecht.
- Stanojčić, Živojin & Popović, Ljubomir & Micić, Stevan (1989), *Savremeni srpskohrvatski jezik i kultura izražavanja*, Beograd & Novi Sad.

Snježana Kordić

RELATIVE CLAUSE - UNCERTAINTIES IN GRAMMAR BOOKS

Summary

Great frequency of relative clauses (RCs) in Croatian might suggest that they have been a frequent topic of linguistic description and that their status and place in the system of clauses are therefore clearly defined in grammars of Croatian. However, recent grammars of Croatian show that this is not so. RCs are presented in the way that could confuse and make the concept vague.

In order to make this topic clearer the author suggests that results of typological research on RCs should be applied. The typological approach distinguishes a typical RC from an untypical RC. When the features of the typical RC are differentiated from the features of the untypical RC, the identification of RCs can be easier. Finding out that the typical RC in Croatian is connected with the main clause by a pronoun and has an attributive function, the author suggests that these main features should be emphasized in definitions of RCs. Other features should also be quoted, such as that the RC can also be introduced by an adverb or a conjunction, and that the RC can function as a substantive. Those should be analyzed with particular attention in order to avoid controversial claims which can be found in the existing grammars.